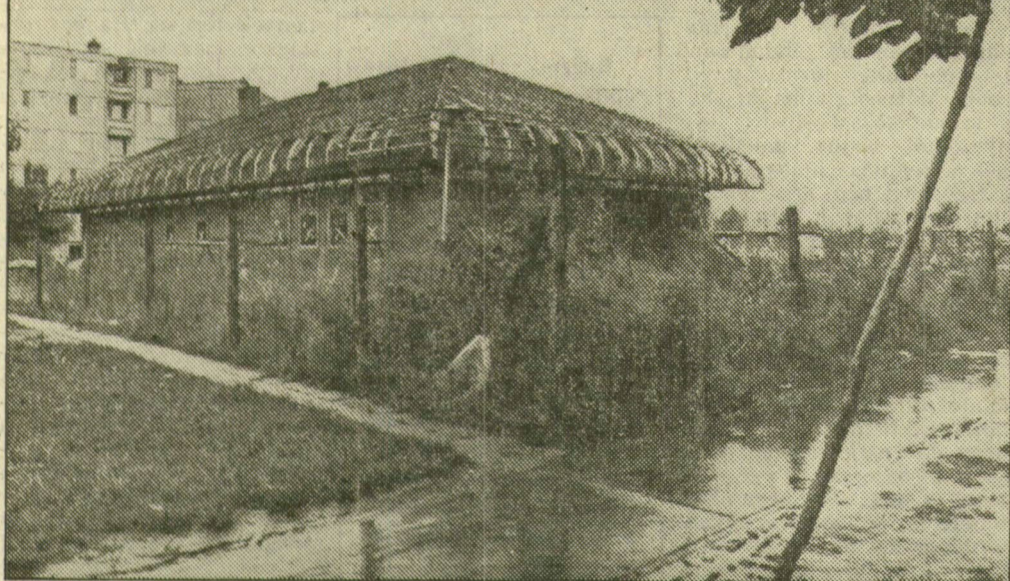

Az elátkozott gyógyszerertár

Nagy László felvétele

Gyógyszerertár épül a Nyitra utcában. Ez így, önmagában, akár jó hír is lehetne. Csak hogy 1987 november óta épül már, és augusztus 31-én, amikor a helyszínen jártam, a csöndes őszi eső szomorúan csordogált a betongerendák résej közt, átázta a bevakolt falakat, végigfolyva a fölrakott csempeken, a beszerelt fűtőtesteken, a mennyezetből kilógó elektromos vezetékeken.

„Remélem, most már elmúlik fölülünk az átok!” — sőhajtott föl Fehér Ferenc, a Kiskundorozsmai Építő, Szak-Szerelőipari Kiszövetkezet elnökhelyettese, miután megmutatta azt, ami az épületből már elkészült. És valóban: az építés történetét áttekintve, mintha csakugyan átok sújtotta volna az eleinte jól induló ügyet.

Úgy tervezték, hogy teljes egészében az annak idején megszavazott — az azóta elfelejtett — területfejlesztési hozzájárulásból építik meg a gyógyszerertárt. Ebből azonban nem gyűlt össze a szükséges pénz, ezért a városi tanács támogatására volt szükség. Versenytárgyaláson keresték azt a kivitelezőt, aki a legelőnyösebb ajánlatot teszi. Így nyerte el a munkát a dorozsmai szövetkezet, amely nem volt ismeretlen a tanácsai megbízók előtt. Min-

denki megelégedésére építették föl a Csongrádi sugárút 81. szám alatti orvosi rendelőt, a 210-es épületben levő fiókkönyvtárat és 16 dorozsmai lakást, cigányok számára.

Az imént emlegetett átok szelleme azonban már az építkezés kezdete fölött sötét felhőket vont. Alig indult meg a munka, kiderült, hogy az építető — a mostani Csomiberek jogelődjé — a városi beruházási vállalat nem kért időben építési engedélyt. A formai hiba miatt a hatóság bírsággal büntette a beruházót, a munkát pedig le kellett állítani.

A befejezés szerződés szerinti határideje 1988. július 30-a volt. Május 2-án azonban nem dolgozhattak a dorozsmaiak, ezért határidőmódosítást kaptak, 1989. május 15-éig. Az eredetinelől mással hónappal hosszabb, új határidő sem volt azonban elegendő az építkezés befejezéséhez.

A fő baj az volt, hogy nem rendelték meg időben a tetőszerkezethez szükséges faanyagot, s amikor ezt pólták, „természetesen” sehol sem lehetett kapni. Emellett munkaerőgondokkal is küszködtek. A teljesítménybérért dolgozó mun-

kások egy része úgy gondolta, nem éri meg egy-két ezer forintos többletpénzért hajtani, olyan kevés marad nettóban belőle, és más munkahelyet keresett. S amikor végre megjött a faanyag, akkor nem találtak alvállalkozót a gerendák összeállítására. A mesterek végül másfél hónap alatt építették föl a gyógyszerertár pagodaszerű tetőszerkezetét.

Ez a munka azonban már egy újabb határidő szorításában folyt, ráadásul kötbér terhe alatt, amiről már sejtethető, hogy több százezer forintra rúg majd. A pénz-nél maradvá: a szerződés még 9 millió 575 ezer forintból állt. Az időközbeni „átindexelés” (a beruházási díjtételek és a munkák alapárainak növekedése), valamint az áfa 12 millió 500 ezerre emelte a fenti összeget. A szerződést maximált árakkal kötötték, s az anyagár-emelkedést jól példázza, hogy a 250 ezer forintosra tervezett tető 600 ezerért kerülhetett a helyére. A kiszövetkezet vezetői tehát — veszteségeikre gondolva — valószínűleg gyakran átkozták el az építkezést.

Ha a szeptember 1-jei műszaki átadás során hibátlannak találták a tetőt, elkezdhetik a cserepek fölrakását. Ezután folytatódhatnak a belső szerelések, és talán befejezhetik a munkát a meghosszabbított, szeptember 30-i határidőre.

Az épület belső berendezését a gyógyszerertári központ készíti el. Ha minden rendben megy, még az idén megnyithatják Rókus új gyógyszerertárát.

S hogy az idézett átkos szellem létezik-e egyáltalán, azokról kell megkérdezni, akik nem tudtak időben engedélyről, építőanyagról és munkaerőről gondoskodni...

Nyilas Péter

P. E.

Cél: a valódi önállóság

Évadnyitó a szimfonikusoknál

A Szegedi Szimfonikus Zenekar tegnap évadnyitóján formás, világos, hatásos beszédben világította meg az újonnan kinevezett művészeti vezető, Pál Tamás: miért van szükség a nevépírja szerint eddig is önálló intézménynek — valódi önállóságra immár. Bár a neves karmester erről szóló elképzelései helyet kaptak már ezeken a hasábkon, szükségesnek ítéltük újra fölvezetni gondolatmenetét, annál inkább, mert a „saját lábán állás” igénye nem egyszerűen rokonszenves; a város művészeti intézményei közötti kapcsolatok egyértelműsítése véleményünk szerint is alapfeladata művészeti értékek létrehozásának.

Azt az első hallásra meglepő kérdést, hogy „van-e Szegedi Szimfonikus Zenekar?” — okkal-joggal fogalmazta a művészeti vezető. Azóta tudniillik, hogy Vaszy Viktor és Nagy Imre jóvoltából az egykori színházi zenekar minőséget váltott, az „árokeltől” a „pódiumlétbe” emelkedett, és megalakult a város szimfonikus zenekara — azóta egyfolytában felemás a státusa. Önálló intézmény — és mégsem az, mivel a saját működésébe úgyis szorítva nincs beleszólása. Kiszolgáltatott a főntartónak, a színháznak, a szabadtérnek, a filharmonikának; kizárólag közvetítők útján kerülhet „érintkezésbe” a rádióval, a tévével, a lemezgyárral. A patriarális viszonyok között kialakult beidegződések még azt diktálják, hogy az önállósági törekvések veszélyesek —

mondta Pál Tamás. Am a művészeti intézmények szerkezetének hibái, az összekeveredtség, az átláthatatlanság, a tisztázatlan viszonyok, a féligazságok világa — egyre nyilvánvalóbb gátjai a művészi igényességnek. A megoldás a „deztintegráció”, minden művészeti intézmény valódi önállóságának, öngazgatásának a megteremtése; kizárólag így érhető el, hogy egyenként és együtt, mindenki érdekelt legyen abban, hogy „a dolgok jól menjenek”.

Első lépésként az új művészeti vezetőnek az volt a szándéka, hogy írásos szerződésben állapodjon meg a Szegedi Nemzeti Színházzal, valamint a filharmoniaival a pontos műsortervben. A szóbeli tárgyalásokon nem is támadt akadály, ám most, az évadkezdéskor, nemhogy a két szerződés nincs a zenekar birtokában — válaszokat sem kapott egyik intézménytől sem. A színházzal még csak-csak tető alá lehet hozni az igényelt szerződést, hiszen közvetlen a kapcsolat, s az opera művészeti vezetője, Gregor József rugalmas tárgyalópartner. Ellenben a filharmonia...

A valódi önállóságnak nemcsak szervezeti, művészeti feltételei is vannak. Az évadnyitón Pál Tamás általánosságban „a nagysze-

rű lehetőség”: zenekarnak” nevezte az együttest, a részletes jellemzésben viszont a hibákról beszélt, mert ezek megszüntetése a célja. Saját karmesteri működéséről való elképzeléseit is jellemzi a mondat: az a jó zenekar, amelyik karmester nélkül is színvonalas produkcióra képes. E szint eléréséhez nélkülözhetetlen a turnék, az együttes megméretésének alkalmai. (Az önállóság jegyében, és e művészi színvonal elérése érdekében már novemberben saját turnét tervez a zenekar.)

Végezetül ötleteket sorolt a művészeti vezető: 1. véleménye szerint Szegeden elképzelhető, hogy külön opera- és külön szimfonikus zenei szezon legyen; 2. ahol nyári, szabadtéri játékok léteznek, az őszi szezon nyugodtan zárulhat már áprilisban.

Az évadnyitón Lajos István, a zenekar szakszervezeti vezetője örömhírt jelentett: béremelést. A nagy harcokban kiverkedett pénz kiosztásával sikerült a zenekari átlagfizetést nagyjából egy szintre hozni a szegedi szövmőnek átlagfizetésével...

Köszöntötték tegnap Hidi Pétert, aki a rádiózenekar vezető koncertmestere, s a szegedi együttesnél vállalta az első koncertmester feladatát.

Ugyancsak az önállóság igénye hívta életre a zenekar 5 tagú művészeti bizottságát, amelynek öngazgatási feladatok mellett vétőjoga lesz bizonyos szervezési és művészeti kérdésekben.

S. E.

Elláthat hatszáz kilométerre

A NASA szorgalmazza, hogy kutatóintézetek és gyárak 1991-ig tegyenek javaslatot egy olyan radarrendszernek a megépítésére, amellyel 600 kilométeres magasságig még a rakétákból és űrállomásokból származó olyan hulladék is „meglátható”, és a Földről való távolsága, megmérhető, amelynek átmérője mindössze pénzérme mérete.

Mindmáig a Földről csak a több mint 10 centiméter átmérőjű hulladékok fedezhetők fel. Belőlük — az USA légihadereje — ez év januárjában kerekén 7 ezer 100-at figyelt meg. Márpedig becslések szerint Földünk körül mintegy 30-70 ezer olyan törmelék kering, amelynek átmérője legalább 1 centiméter.

Elemi csapás érte a tölgyeserdőket

Elemi csapás érte a magyar erdőállomány egyik értékeiből fáját, a tölgyet; a Minisztertanács csütörtöki ülésén egyebek között a MEM ezzel kapcsolatos előterjesztésével is foglalkozott. A károkozók tetemei, hiszen mintegy 1,3 millió bruttó köbméter faállomány pusztul, illetve pusztult el attól a körtől, amelynek pontos eredetét átható vizsgálatokkal eddig csak részben tudták meghatározni.

Gémesi József, a MEM erdészeti hivatalának helyettes vezetője az MTI munkatársának ezzel kapcsolatban elmondotta: a minisztérium azt indítványozta, hogy nettó köbméterenként 600 forinttal kártalanítsák az elpusztult tölgyek ellenértéként az erdőgazdaságokat. Ez a tényleges kárnak a felét tenné ki. A MEM abból indult ki, hogy az állam írja elő az erdőgazdasági feladatokat, ily módon osztania is kell a kivédhetetlen elemi károkokat.

A kormány a két tárca —

a MEM és a PM — illetékesei elé utalta a további tárgyalásokat. Ezen döntéskor egyrészt arról, hogy méltányolható-e a 600 forintos kártérítés, továbbá arról, hogy milyen keretből, honnan fedezték ezt a kiadást, tekintettel arra, hogy a MEM-nek ilyen célokra semmiféle keretösszege nincsen, és azt nem is tudja előteremteni. A MEM-PM-tárgyalásokon várhatóan pontot tesznek majd az évek óta húzódozó ügyre; az erdészetek ugyanis a továbbiakban nem vállalják — anyagiak hiányában — az elpusztult tölgyesek kitermelését, és ennél fogva, a területek újrapótlására sincs egyelőre lehetőség. A szakemberek attól tartanak, hogy ha nem sikerül megállapodásra jutni, úgy az elpusztult és kitermeletlenül hagyott erdők mikroklimája is megváltozik, és olyan súlyos környezeti károkok keletkeznek, amelyek csak lényegesen nagyobb befektetésekkel szüntethetők meg.

A tehetség, mint rejtett tartalék

A tehetséggondozásban több történik annál, mint amennyi a köztudatban megjelenik. Hála azoknak, akik az átlagos képességű gyerekekre apelláló iskolarendszerben külön figyelmet szentelnek a tehetségnek. A megyei pedagógiai intézet a G 2000 alapítvánnyal karöltve Tehetséggondozás a gyakorlatban címmel tegnap kétnapos tanácskozássra hívta össze az ország szakembereit. A találkozóra ezúttal nem a neves szaktekinélyeket, hanem a megyei tehetséggondozás koordinátorait hívták meg. Tizenhat megyéből érkeztek olyan pedagógusok, akik konkrétan foglalkoznak a jó képességek kibontakoztatásával. Minden megye tanácsai rendelkeznek úgynevezett innovációs alappal — kivéve Csongrád megyét — melyet a pedagógiai intézetek használnak fel a tehetséggondozásra.

A mostani tanácskozáson a résztvevők arról számoltak be, milyen tényleges eredmények születtek e téren az utóbbi egy-két évben. Cél: a rejtett tartalékok felkutatása. Mert rendelet, párthatározat, akadé-

miai állásfoglalás már van tehetségügyben, most már eredmények kellenek. Ehhez olyan adat- és információbázis szükségeltetik, mely nem önmagáért van, s nem reprezentációs célokat szolgál. A tehetséggondozók szeretnék felkutatni azokat, akik különleges képességet éreznek magukban, és azokat, akik kedvet éreznek ezen képességek kibontakoztatásához. A kutatás és feladogatás célja, hogy a nevelő és a tehetséges gyerek összehajlik.

A konferencia fontosnak tartja a szaktanárok továbbképzését. Az olyan tanáregyeniségek támogatását, akik képesek a tehetség felismerésére és annak folyamatos kezelésére. Nem a hivatali képviselői, nem a pedagógiai intézetek igazgatói gyűltek ezért itt össze, hanem azok, akik évek óta gyakorolják a gondozást. A szervezők inkább vállallják, hogy a tanácskozás néha partitallanná lazul, de a vitát és a tapasztalatcsere fontosabbnak érzik, mint hogy jól bevált előadók jól bevált szövegeit hallgassák a résztvevők.

Videoszolgáltatások

Új fejezethez érkezett a Belvárosi mozi-történet. Az eddig az emeleten elrejtett videokölcsönző az előcsarnok jobb oldalán, izlésesen kialakított szobában kapott helyet. De nemcsak a kölcsönző helye változott meg. A mozi előterében elhelyezett két monitoron reklámokat és filmelőzetéseket vetítenek. A kölcsönzési idő szombaton és vasárnap is délelőtt 10 órától este 8-ig tart. Az érdeklődők a következő műfajokban válogathatnak: magyar és nyugati ifjúsági és rajzfilmek, magyar és nyugati játékfilmek. Az utóbbi kategóriában az erotikus krimitől kezdve a hong-kongi akciófilmig, minden megtalálható. A „Home” joggal (otthon is nézhető) ellátott ka-

zettákra előjegyzést is felvehetnek. A kölcsönzési díjak 80 forinttól néhány száz forintig változnak, a tagsági igazolvánnyal rendelkezők természetesen kedvezményben részesülnek.

A kölcsönző mellett egy másik újdonság, a „Video Kuckó”, szintén az előterben található. Ezt a szolgáltatást azok kedvéért találták ki, akiknek nincs videomagnójuk. A kikölcsönzött kazettát a hat fottellel és egy monitorral ellátott „Kuckóban” levetítik. Az otthonosság kedvéért, itt még dohányozni, sőt pipázni is lehet. A nyitva tartási idő megegyezik a kölcsönzőével.

Nyitás: szeptember 4-én, délelőtt 10 órakor

Módosítják a katonai élet „törvénykönyvét”

Számos, a Magyar Néphadsereg életét érintő kérdés került terítékre azon a pénteki tájékoztatón, amelyet a Honvédelmi Minisztérium vezető beosztású munkatársai adtak a sajtó képviselőinek. A honvédelmi tárca és az újságírók immár hagyományossá váló találkozásánál ezúttal a fegyveres erők formálódó új szolgálati szabályzata állt a figyelem középpontjában. Bíró József vezérőrnagy ezzel kapcsolatban arról szólt, hogy megkezdte mun-

káját a szolgálati szabályzat megújításának feladatával megbízott szerkesztőbizottság. A tervek szerint csak fokozatosan, egy-másfél évre „elosztva” lépnek életbe a megújuló szabálygyűjtemény egyes előírásai, mivel a szerkesztőknek számos esetben be kell várniuk a még csak most formálódó magas szintű jogszabályok megszületését. Ennek ellenére, ahol lehet, már most módosítják a katonai élet „törvénykönyvét”